

NÖROLOJİK HASTALIKLARIN GASTROİNTESTİNAL BULGULARI

Derya ALTAY¹

GİRİŞ

Santral sinir sistemi, gastrointestinal sistem için önemli bir düzenleyici etkiye sahiptir ve enterik sinir sistemi ile karşılıklı ilişimdedir.¹ Nörolojik bozukluğu olan hastalarda gastrointestinal ve beslenme sorunları sıklıkla görülmekte olup, bu sorunlar hastalarda büyüme geriliği ve yaşam kalitesinde kötüleşmeye yol açar. Beslenme güçlüğü, uzamış öğün süreleri, malnutrisyon veya aspirasyon pnömonisi öyküsü disfaji açısından anlamlı bulgulardır. Motilite bozukluğu, hipotoni ve hareket kısıtlılığı, konstipasyon ve gastroözofageal reflü hastalığına zemin hazırlar. Ayrıca hastaların yeterli beslenebilmesi için nazogastrik tüp veya gastrostomi gereksinimleri olabilmektedir.²

Nörolojik bozukluğa sahip hastaların büyüme ve beslenme durumlarının değerlendirilmesinde antropometrik değerlendirme sıklıkla kullanılır. Hastalar ayakta duramadıkları için tartı takipleri etkin değildir. Azalmış kas kitlesi, yetersiz beslenme ve hareketsizlik ile ilişkilendirilse de nörolojik hastalık veya miyopatiye sekonder olarak ortaya çıkabilir. Hastaların önemli bir

¹ Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Gastroenterolojisi BD., derya.altay@erciyes.edu.tr

düşünülebilir. Tüple beslenen immobil hastalarda yağ ve kalori miktarları düşük, lif miktarı yüksek, mikrobesein dengeli formüller kullanılmalıdır. Tüple enteral beslenme bolus, aralıklı veya devamlı olabilir. Yüksek kalori ihtiyacı olan veya yüksek hacimli beslenmeyi tolere edemeyen hastalarda gündüz bolus beslenme ile gece devamlı beslenme kombinasyonu önerilmektedir.²⁻⁴ Uzun süreli tüple beslenme durumu söz konusu ise gastrostomi güvenli ve etkin bir seçenektir. Gastrostomi ile beslenme, yeterli beslenmeyi sağlayarak malnutrisyonun önüne geçer, ayrıca aspirasyon, kusma ve akciğer enfeksiyonu sıklığını azaltır. Bununla birlikte gastrostomi kararı aile ile birlikte verilmeli, olası komplikasyonlar hakkında bilgilendirme yapılmalı ve ailenin beslenme konusundaki endişeleri aydınlatılmalıdır. Hastalarda GÖRH'na bağlı aspirasyon, dirençli kusma ve gastroparezi varsa jejunal tüple beslenme düşünülebilir.^{8,9}

Nörolojik bozukluğu olan çocuk hastalarda gastrointestinal sorunlar ile beslenme güçlüğü uzun vadede hastaların yönetiminde zorluklar getirir. Hastalar bireysel olarak değerlendirilmeli, olası sorunların çözümü açısından vakit kaybetmeden yaklaşımda bulunulmalıdır.

KAYNAKLAR

---

1. Sanchez JMS, McNally JS, Cortez MM, Hemp J, Pace LA, Clardy SL. Neuroimmunogastroenterology: At the Interface of Neuroimmunology and Gastroenterology. *Front Neurol.* 2020; 11: 787.
2. Romano C, van Wynckel M, Hulst J, et al. European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition Guidelines for the Evaluation and Treatment of Gastrointestinal and Nutritional Complications in Children with Neurological Impairment. *J Pediatr Gastroenterol Nutr.* 2017; 65: 242-264.
3. Quitadamo P, Thapar N, Staiano A, Borrelli O. Gastrointestinal and nutritional problems in neurologically impaired children. *Eur J Paediatr Neurol.* 2016; 20: 810-815.
4. Romano C, Dipasquale V, Gottrand F, Sullivan PB. Gastrointestinal and nutritional issues in children with neurological disability. *Dev Med Child Neurol.* 2018; 60: 892-896.

5. Rosen R, Vandenplas Y, Singendonk M, et al. Pediatric Gastroesophageal Reflux Clinical Practice Guidelines: Joint Recommendations of the North American Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition and the European Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition. *J Pediatr Gastroenterol Nutr.* 2018; 66: 516-554.
6. Camilleri M. Gastrointestinal motility disorders in neurologic disease. *J Clin Invest.* 2021; 131: e143771.
7. Rodriguez L, Flores A, Gilchrist BF, et al. Laparoscopic-assisted percutaneous endoscopic cecostomy in children with defecation disorders (with video). *Gastrointest Endosc* 2011; 73: 98-102.
8. Dormann AJ, Huchzermeyer H. Endoscopic techniques for enteral nutrition: standards and innovations. *Dig Dis.* 2002; 20: 145-153.
9. Homan M, Hauser B, Romano C, et al. Percutaneous Endoscopic Gastrostomy in Children: An Update to the ESPGHAN Position Paper. *J Pediatr Gastroenterol Nutr.* 2021; 73: 415-426.